

Årsrapport for Dagligvaretilsynet 2024

Dagligvaretilsynet

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	1
DEL I. Leders beretning	3
DEL II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall.....	6
Omtale av virksomheten og samfunnsoppdrag	6
Omtale av organisasjonen.....	7
Presentasjon av utvalgte hovedtall.....	9
DEL III. Aktiviteter og resultat i 2024	10
Måloppnåelse i henhold til tildelingsbrev	10
Oppsummeringen av måloppnåelse relatert til hovedmål:	13
Bygge relasjoner til aktørene.....	14
Dagligvaretilsynets juridiske arbeid	15
Kjedenes avtalemaler.....	15
Vern mot etterligninger § 9	16
Seminar og møtevirksomhet	16
Undersøkelse om samarbeidsklima 2024	16
Viktigste resultater fra undersøkelse om samarbeidsklima 2024	17
Felles markedsføring eller Joint Marketing (JM)	19
Nye nettsider og nyhetsbrev	19
Ny innsikt om frittstående «innvandrerbutikker» (etniske dagligvarebutikker).....	19
Synlighet i media.....	21
DEL IV. Styring og kontroll i Dagligvaretilsynet.....	23
Miljø, bærekraft og grønn omstilling	23
Arbeid med sikkerhet og beredskap	24
Læringer	25
Mangfold og likestilling	25
Ansettelse i 2024, inklusive personer med funksjonsnedsettelse.	25
Konsulentbruk	25
DEL V. Vurdering av framtidsutsikter.....	26
VI. Årsregnskap.....	28
Årsregnskap 2024 – Ledelseskommentarer	28
Formål	28
Bekreftelse.....	28

Vurdering av vesentlige forhold.....	28
Tilleggsopplysninger.....	29
Prinsippnote til årsregnskapet.....	30
Bevilgningsrapporteringen	31
Artskontorapporteringen	31
Regnskapsprinsipper – Virksomhetsregnskap avlagt i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS).	32
Åpningsbalanse.....	32
Transaksjonsbaserte inntekter	32
Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer	32
Kostnader	33
Pensjoner.....	33
Klassifisering og vurdering av anleggsmidler.....	33
Egenutvikling av programvare	34
Investeringer i aksjer og andeler.....	34
Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld.....	34
Beholdning av varer og driftsmateriell.....	34
Fordringer.....	34
Valuta	35
Statens kapital	35
Statlige rammebetingelser	35
Selvassurandørprinsippet	35
Statens konsernkontoordning	35
Årsregnskap tabeller	36

DEL I. Leders beretning

Dagligvarebransjen har også i 2024 blitt viet stor oppmerksomhet fra politikere, forvaltning, media og andre. Mange har oppdaget at det ikke er så lett å finne enkle forklaringer på komplekse problemer relatert til maktkonsentrasjon, høye priser og dårlig utvalg i dagligvaremarkedet. Når det er usikkerhet om årsakene, er det også svært vanskelig å finne frem til de rette virkemidlene. Da kan det være fornuftig å videreutvikle det virkemiddelapparatet man har, i hvert fall inntil man har noen konkrete nye forslag til tiltak.

Når Dagligvaretilsynet ble etablert i 2021 var det mange som trodde at saker ville komme på løpende bånd, slik at loven kunne vokse naturlig gjennom dannelse av en rettspraksis. Nå har vi fasiten, og vet at dette ikke har skjedd. De formelle sakene har vært få og vedtak fra Dagligvaretilsynet har vært enda færre, selv om de som har fått bistand fra Dagligvaretilsynet synes å være fornøyde. Dagligvaretilsynet har vektlagt å løse konflikter gjennom dialog før de har vokst seg unødvendig store. Slik virksomhet kan være utfordrende å rapportere uten å bryte med løftet om konfidensiell behandling. Akkurat som brannvesenet bør måles på forebyggende aktiviteter like mye som slukking av de brannene som oppstår (og ikke antall branner), har Dagligvaretilsynet i mangel av vedtak, konsentrert innsatsen om veiledning, monitorering gjennom en årlig samarbeidsundersøkelse, vurdering av kjedenes avtalemaler og arbeid med prinsipper for felles markedsføringsaktiviteter, også kalt joint marketing (JM) avtaler. I tillegg har Dagligvaretilsynet valgt å prioritere den oppsøkende virksomheten. På denne måten har det gjennom 2024 dukket opp flere problemstillinger som vi har tatt tak i og som vi ellers kanskje ikke hadde fått vite om.

Situasjonen i våre naboland og England viser også et relativt lite tilfang av saker, samtidig som vi har mange av de samme problemområdene om handelsskikk og «utilbørlige handelsmetoder». I 2024 har det blitt organisert to nordiske møter med meget godt utbytte.

I denne forbindelse er det viktig å ta med i betraktningen at EU direktivet som lovene i våre naboland stammer fra, på flere områder er mer presis enn norsk lov. Dette gjelder både hva som ikke er tillatt og det som «kan» være tillatt. Det er derfor fint at departementet i

begynnelsen av 2024 tok initiativ til å utrede endringer i lov om god handelsskikk. Dagligvaretilsynet kom med en rekke innspill i den forbindelse om retting av feil i loven, tetting av hull og en beskrivelse av ulike steder der loven både kunne og burde gjøres klarere og sterkere. Et tema som ble foreslått var å i sin helhet inkludere storhusholdning i lovens virkeområde, ikke bare delvis som i dag.

Samarbeidsundersøkelsen er fortsatt en svært viktig del av Dagligvaretilsynets virksomhet. I 2024 ble den gjennomført for fjerde gang, med en forbedret gjennomføring og mer effektiv rapportering. Resultatet viser god fremgang i samarbeidsklimaet, men klare forskjeller mellom kjedene. Det er vårt inntrykk at aktørene tar resultatene fra undersøkelsen på alvor, og etter gjennomgang med Dagligvaretilsynet formulerer tiltak for hvordan ting kan bedres. Det er utvilsomt fortsatt rom for mange forbedringer, spesielt innenfor området JM som ble viet ekstra stor oppmerksomhet i årets undersøkelse. På mange måter føler vi at undersøkelsen kollektivt forteller oss hva som ikke er bra og derfor er en kompensasjon for at mange aktører av ulike grunner ikke kommer direkte med sine konkrete problemer til oss.

Det er trolig mange årsaker til at aktørene kun i begrenset grad kommer med konkrete problemstillinger til oss. Den viktigste årsaken som leverandørene selv forteller til oss er at det ofte føles krevende å ta opp vanskelige problemer med sine kunder (dagligvarekjeder). Dette gjelder spesielt når det i praksis er veldig få kunder og dersom en konflikt blir offentlig kjent, tilsiktet eller ikke, kan det skade det fremtidige kundeforholdet. Det er derfor viktig at aktørene har tillit til at man får konfidensiell behandling av Dagligvaretilsynet og at de problemene som vi kan gjøre noe med også blir tatt tak på en effektiv måte. Dette innebærer først å forsøke å løse dem raskt gjennom dialog.

I løpet av 2023 ble Dagligvaretilsynet endelig fullt bemannet med 6 stillinger. Rekruttering av medarbeidere som både har relevant teoretisk og praktisk erfaring til et lite tilsyn i Porsgrunn har i alle år vært utfordrende. Det var derfor gledelig at vi fikk rekruttert en seniorrådgiver med bransjeerfaring fra både leverandør- og kjedesiden.

Gjennom 2024 har tilsynet deltatt med presentasjoner på ulike faglige seminarer i regi av DLF (Dagligvareleverandørendes forening), advokatfirma og andre offentlige etater. Tilsynet anser at samarbeidet med aktører på både leverandør- og kjedesiden fortsatt er godt. Vi anser også at vi har et tett og godt samarbeid med ulike interesseorganisasjoner som er involvert i dagligvarebransjen.

I andre halvdel av 2024 ble det igangsatt et prosjekt i samarbeid med SIFO for å kartlegge de såkalte «innvandrerbutikkene» (uavhengige butikker som spesialiserer seg på primært frukt og grønt og internasjonale varer). Prosjektet ble viet stor oppmerksomhet fra media før det kom ordentlig i gang. Datainnsamlingen er fullført, men rapporten har blitt forsinket. Den vil bli ferdigstilt snarest mulig i 2025.

Dagligvaretilsynets visjon er at *Norge skal ha en dagligvarebransje som er et forbilde for god handelsskikk i andre handelsbransjer*. På veien dit trenger vi fortsatt hjelp fra aktørene.

Dersom din virksomhet har noe som bør diskuteres med oss, eller informasjon som du mener vi bør ha kunnskap om: **Fortell det til Dagligvaretilsynet!**

Porsgrunn, 14. mars 2025

Tor Erik Engebretsen
direktør

DEL II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Omtale av virksomheten og samfunnsoppdrag

Dagligvaretilsynet er et forvaltningsorgan, jf. lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden § 11 fjerde ledd, som er underlagt Nærings- og fiskeridepartementet. Statsråden har det overordnede konstitusjonelle ansvaret for den administrative styringen og forvaltningen av Dagligvaretilsynet.

Dagligvaretilsynet ble opprettet med virkning fra 1. januar 2021, og er samlokalisert med Forbrukertilsynet i Porsgrunn. Virksomheten er bevilgningsfinansiert og underlagt statlig bevilgningsreglement og økonomiregelverk. Ansatte i Dagligvaretilsynet følger lover og regelverk for statsansatte. Dagligvaretilsynets samfunnsoppdrag er at tilsynet skal fremme redelighet, forutberegnelighet og lojalitet i kontraktsforhold mellom næringsdrivende i dagligvarebransjen. Dagligvaretilsynet skal i sitt virke ta særlig hensyn til forbrukernes interesser.

Myndighet, rolle og ansvarsområde

Dagligvaretilsynet skal håndheve lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden gjennom veiledning, pålegg og/eller vedtak. Dagligvaretilsynet skal legge vekt på hensynet til forbrukerne ved håndheving av loven. Gjennom håndhevingen av lov om god handelsskikk skal tilsynet legge til rette for effektive forhandlinger og kontrakter mellom dagligvareleverandører og -kjeder, for å bidra til mer samfunnsøkonomisk effektive løsninger. Konkurransen mellom dagligvarekjedene skal bidra til at de økonomiske fordelene kjedene oppnår gjennom mer effektive kontrakter med sine leverandører, videreføres til forbrukerne.

Dagligvaretilsynets rolle er blant annet å fremme forslag til løsninger og gi veiledning som kan bidra til at loven følges og konflikter blir løst. Dagligvaretilsynet skal aktivt formidle informasjon om tilsynets formål og virksomhet overfor aktørene i bransjen. Tilsynets informasjonsarbeid skal være målrettet og ressurseffektivt. Dagligvaretilsynets synlighet skal bidra til å senke terskelen for å kontakte tilsynet om mulige brudd på lov om god

handelsskikk. Tilsynets synlighet skal også bidra til å skape økt forståelse for lovens innhold, og fungere avskrekkende overfor mulige lovbrudd.

Tilsynet skal så langt som mulig påse at loven etterleves uten å ta i bruk sanksjonsmidlene som er hjemlet i loven. Dersom Dagligvaretilsynet ikke oppnår løsninger gjennom dialog og veiledning, har det myndighet til å gi påbud og forbud innenfor lovens rammer som anses nødvendige for å overholde lovens bestemmelser eller bestemmelser gitt i medhold av denne. Vedtak etter bestemmelsen kan blant annet omfatte pålegg om å utlevere informasjon og pålegge konkrete endringer i praksis for å sikre etterlevelse av loven.

Omtale av organisasjonen

Dagligvaretilsynet er lokalisert i Porsgrunn og hadde totalt 5 fast ansatte ved utgangen av 2024. Tilsynet består av direktør, to fagpersoner innen dagligvareområdet og to fagpersoner innen administrasjon, økonomi og virksomhetsstyring. Tilsynet har ved årsslutt en ubesatt stilling som jurist.

I løpet av 2023 fikk Dagligvaretilsynet endelig rekruttert to fagpersoner innen dagligvareområdet. Tilsynet har behov for faglige medarbeidere med spesielt gode kunnskaper om forholdet mellom leverandører og kjeder i dagligvarebransjen, og rekruttering av denne kompetansen har vært svært vanskelig. Det ser igjen ut som lokalisering i Porsgrunn gjør det vanskelig å tiltrekke seg fagfolk med rett kompetanse.

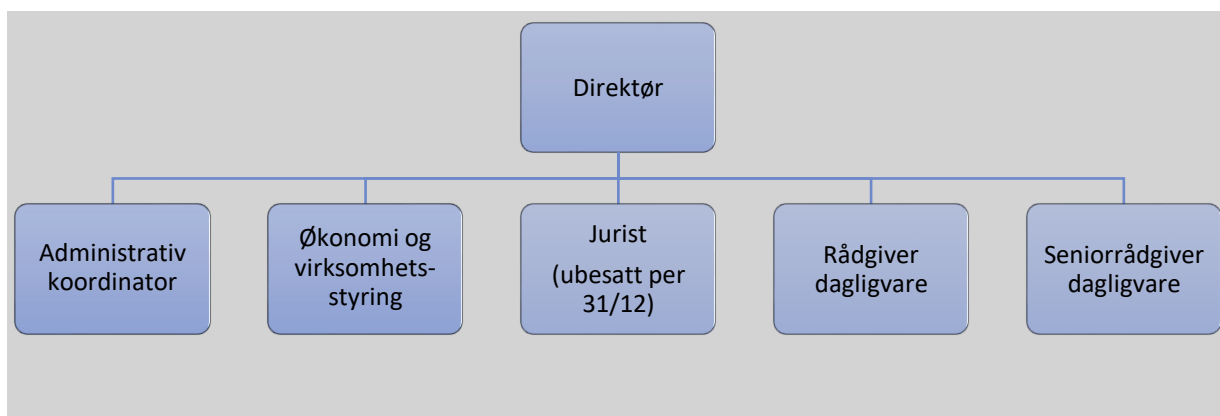
En større organisasjon har gitt nye utfordringer, blant annet med å oppnå en effektiv utnyttelse av ressursene slik at direktøren kan avlastes mer enn hva som har vært mulig tidligere. Det har derfor vært viktig å øke den utadrettede virksomheten for alle faglige medarbeidere. Den prosessen har dessverre medført at arbeidsmiljøet som i alle de første årene var betegnet som godt, har blitt dårligere. Vi har derfor gjennomført en organisasjonsutviklingsprosess i regi av AFF (Stiftelsen Administrativt Forskningsfond ved Norges Handelshøyskole). Resultatet av prosessen er presentert og gjennomgått internt, samtidig som departementet har vært holdt løpende orientert. Vi vil fortsatt jobbe med å bedre arbeidsmiljøet i 2025.

Det stilles like krav til virksomhetsstyring uansett etatens størrelse. Med 6-7 ansatte i virksomheten er Dagligvaretilsynet sårbar ved fravær. Sykefraværet skapte store utfordringer med å finne alternative løsninger. Det var blant annet svært vanskelig å rekruttere midlertidig bistand på økonomi (DFØ systemet) selv om både departementet, Forbrukertilsynet, andre statlige etater, vikar- og bemanningsbyråer ble spurt om de kunne bistå. Til slutt endte vi opp med å engasjere KPMG. Prosessen ga flere nyttige råd, men ikke det forventede resultatet. Situasjonen medførte en stor belastning for øvrige ansatte som da i en periode måtte foreta en større andel administrative oppgaver. På slutten av 2024 ser det mer lovende ut for 2025 mhp å ansette en kvalifisert person som fungerende økonomisjef på deltid.

I desember ble det satt i gang rekruttering av en ny jurist etter at den forrige gikk over til annen virksomhet.

Med to sykmelde i en lang periode og annet sykefravær av kortere varighet, var det samlede sykefraværet i 2024 urovekkende høyt på 17,1 %. Det har ikke vært registrert noe sykdomsfravær som har vært relatert til arbeid.

Dagligvaretilsynet hadde totalt 4,73 årsverk for hele 2024.

Dagligvaretilsynets organisasjonskart per 31.12.2024

Presentasjon av utvalgte hovedtall

Dagligvaretilsynet hadde i 2024 fullmakt til å belaste Kap. 913, post 01 med driftsutgifter innenfor rammen av totalt kr. 10 450 000,-. Det ble i tillegg overført kr. 514 000,- fra 2023.

Dagligvaretilsynet fikk tilført kr. 158 000,- etter vedtak Prop: p104/23-24 i447/23-24. Den totale tildelingen av midler til Dagligvaretilsynet for 2024 tilsvarte kr. 11 122 000,- som skulle dekke virksomhetens lønns- og pensjonsutgifter og driftsutgifter.

Dagligvaretilsynet hadde en samlet utgift for 2024 på kr. 9 917 175-, som gir et mindreforbruk på kr. 1 202 824,- og en utnyttelsesgrad på 93,7 % av den totale tildelingen. De vesentligste årsakene til mindreforbruket er høyt sykefravær og utsatte prosjekter som følge av dette.

Nøkkeltall fra årsregnskapet

Faktor	2024
Antall ansatte	6 per 31/12
Antall avtalte årsverk	7
Antall utførte årsverk	4,73
Samlet tildeling	11.122.000
Utnyttelsesgrad	93,7%
Driftsutgifter	9.917.175
Lønnsandel av driftsutgifter	73,6%
Lønnsutgifter per årsverk	1.530.968

Volumtall

Faktor	2024
Antall møter med aktører, leverandører og kjeder	51
Antall faglige og politiske debattmøter	3
Antall seminar der Dagligvaretilsynet har deltatt med innlegg	6
Antall saker leverandører har tatt kontakt om	12
- herav antall saker avklart med leverandør uten å ta det opp med kjede	7
- herav antall saker avklart i dialog mellom Dagligvaretilsynet og kjede	4
- herav antall saker fortsatt under arbeid etter 31.12.2024	1
Antall vedtak om informasjonspålegg	0
Andre vedtak	0

DEL III. Aktiviteter og resultat i 2024

Måloppnåelse i henhold til tildelingsbrev

Hovedmål: En dagligvarebransje som kjennetegnes av god handelsskikk.

Delmål 1: Håndheve lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden gjennom veiledning og vedtak.

Indikatorer:

- Antall behandlede henvendelser og saksbehandlingstid for henvendelsene

Som det fremkommer av volumtallene i tabellen over, har Dagligvaretilsynet kun mottatt 12 henvendelser i løpet av 2024. De aller fleste av disse henvendelsene var avklart i løpet av 3 måneder. Ved årsslutt var det kun én sak som ikke var avklart.

Alle henvendelser har vært fulgt opp med dedikerte møter senest en uke etter mottatt henvendelse, men som oftest påfølgende virkedag

Antall henvendelser er fortsatt få i lys av hva man hadde forventet da Dagligvaretilsynet først ble opprettet i 2021. De er på omtrent det samme nivå som i 2022 og 2023.

Selv om man ikke kan sammenligne direkte med antall henvendelser i våre naboland på grunn av at mange ulikheter i lovverket, synes Norge å motta flere henvendelser enn i Danmark og Finland, men færre enn Sverige.

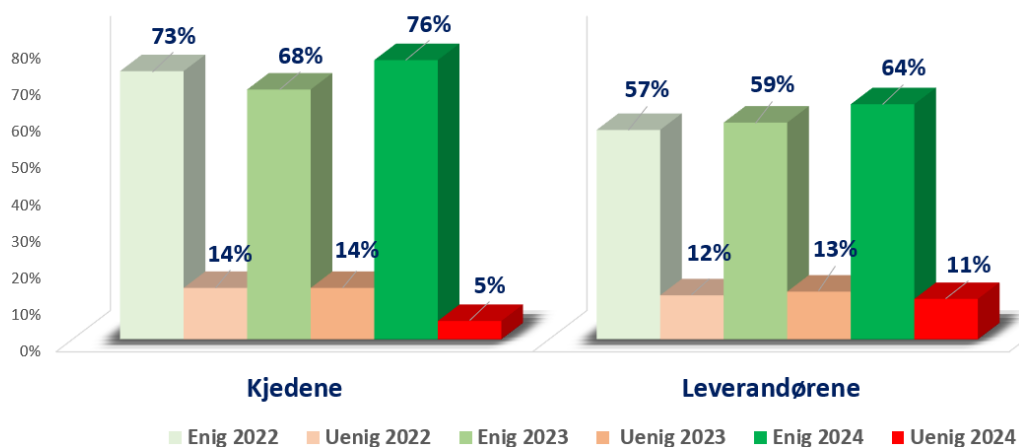
- Svar på spørsmål om tillit til Dagligvaretilsynet i etatens kvantitative undersøkelser av samarbeidsklimaet i dagligvarebransjen

1. Undersøkelsen ble gjennomført både mer effektivt og med høyere svarrespons i 2024 enn i tidligere år. (se også eget kapittel om oppsummering av samarbeidsundersøkelsen)

Fra samarbeidsrapporten:

Jeg har tillit til at Dagligvaretilsynet forvalter lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden på en god måte

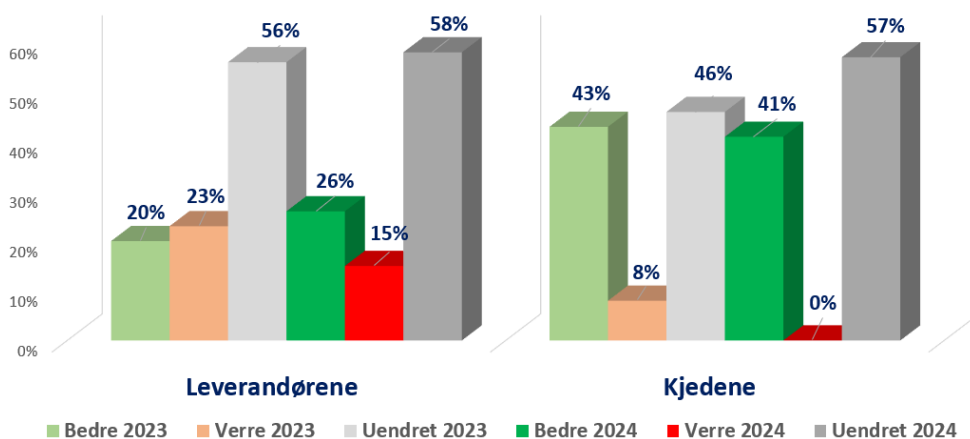
2022 - 2024

2. Spørsmålet om tilliten som aktørene har til Dagligvaretilsynet har hatt en positiv utvikling fra 2023 til 2024. Merk at antall responder fra kjedensiden og hvilke av de mindre kjedene som har besvart er noe ulikt, og disse tallene kan derfor ikke sammenlignes direkte. Det er allikevel et klart mål om ytterligere forbedring fremover, spesielt på leverandørsiden.

- Svar på spørsmål om status for samarbeidsklimaet i dagligvarebransjen i årlige undersøkelser av samarbeidsklimaet i dagligvarebransjen

Hvordan har forhandlingsklimaet samlet sett utviklet seg i løpet av de siste 12 måneder?

Resultatet er klart forbedret fra 2023 til 2024

Delmål 2: Relevante aktører i dagligvarebransjen skal være kjent med lov om god handelsskikk og Dagligvaretilsynets virksomhet.

Indikatorer:

- Gjennomførte informasjonstiltak overfor dagligvarebransjen

Det har vært avholdt en rekke møter med de 3 største kjedene. Et flertall av møtene har vært avholdt rundt tema i tilknytning til undersøkelsen eller fra henvendelser. Vi har avdekket at kunnskapsnivået på alle kjedene sentralt synes å være meget godt, mens det på regions- og/eller samvirkelag nivå er mer varierende. Her er det derfor behov for ytterligere tiltak fremover. Dagligvaretilsynet har deltatt på flere av DLFs (Dagligvareleverandørenes forening) bransjetreff, seminarer etc. med innlegg om ulike temaer. I tillegg har vi hatt møter med 39 leverandører i 2024. Vi hadde i 2024 planlagt å gjennomføre noen målrettede tiltak mot lokalmatleverandører. På grunn av ressursituasjonen har dette blitt utsatt til 2025.

- Svar på spørsmål om kjennskap til lov om god handelsskikk og Dagligvaretilsynet i de årlige undersøkelsene av samarbeidsklimaet i dagligvarebransjen

Resultatene fra Samarbeidsundersøkelsen (for ytterligere detaljer vennligst se rapport om samarbeidsundersøkelsen for 2023 og 2024 på vår hjemmeside):

2024: Jeg har god kunnskap om lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden

	Leverandører	Kjeder
Uenig	3%	1%
Enig	89 %	95 %

Samarbeidsundersøkelsen for 2024 viser at 89% av respondentene fra leverandørene sier seg helt eller ganske enig i at «Jeg har god kunnskap om lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden». Det tilsvarende for respondenter fra kjedesiden er 95%.

Tilsvarende tall for de som var enig i 2023 var 83% for leverandørsiden og 92% for kjedesiden, noe som innebærer en positiv utvikling.

2024: Jeg har god kunnskap om Dagligvaretilsynets rolle

	Leverandører	Kjeder
Uenig	7%	4%
Enig	70 %	91 %

Tilsvarende tall for de som var enig i 2023 var 68% for leverandørsiden og 86% for kjedesiden, noe som innebærer en positiv utvikling.

Effektiv drift: Dagligvaretilsynet skal innrette sin virksomhet slik at målene satt i tildelingsbrevet oppnås på en effektiv måte.

Indikatorer:

- Ha systemer, rutiner og internkontroll med sikte på å legge til rette for en effektiv drift

- Redegjørelse for gjennomførte tiltak og vurdering av effekten på effektiviteten

Dagligvaretilsynet hadde ambisjoner om å forbedre våre administrative rutiner på en rekke områder i 2024, spesielt mhp. opplæring og backup rutiner. Et svært høyt sykefravær i 2024 har gjort dette svært vanskelig. Vi har derfor erfart hvor sårbart et lite tilsyn kan være når sykefraværet blir høyt og hvor vanskelig det kan være å finne adekvat bistand til spesialisert bistand. Dette er nærmere beskrevet, blant annet under arbeidsmiljø i denne rapporten. På tross av dette er det vår vurdering at vi har klart å få til en tilfredsstillende kontroll og forsvarlig drift.

Oppsummeringen av måloppnåelse relatert til hovedmål:

En dagligvarebransje som kjennetegnes av god handelsskikk

Delmål 1: Håndheve lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden gjennom veiledning og vedtak.	Samlet vurdering	
Indikatorer=>	Antall behandlede henvendelser og saksbehandlingstid for henvendelsene	
	Svar på spørsmål om tillit til Dagligvaretilsynet i etatens kvantitative undersøkelser av samarbeidsklimaet i dagligvarebransjen	
Delmål 2: Relevante aktører i dagligvarebransjen skal være kjent med lov om god handelsskikk og Dagligvaretilsynets virksomhet.	Samlet vurdering	
Indikatorer=>	Gjennomførte informasjonstiltak overfor dagligvarebransjen	
	Svar på spørsmål om kjennskap til lov om god handelsskikk og Dagligvaretilsynet i de årlige undersøkelsene av samarbeidsklimaet i dagligvarebransjen	
Effektiv drift: Dagligvaretilsynet skal innrette sin virksomhet slik at målene satt i tildelingsbrevet oppnås på en effektiv måte	Samlet vurdering	
Indikatorer=>	Ha systemer, rutiner og internkontroll med sikte på å legge til rette for en effektiv drift	
	Redegjørelse for gjennomførte tiltak og vurdering av effekten på effektiviteten	

Bygge relasjoner til aktørene

Hovedprioriteringen for Dagligvaretilsynet i 2024 var å videreutvikle operativ innsats overfor dagligvarebransjen på bakgrunn av erfaringer og vurderinger som tilsynet har tilegnet seg. Tilsynet har derfor fortsatt å prioritere dialog, synlighet og bygging av tillit blant aktørene i markedet. Det har blitt avholdt en rekke møter med de største kjedene og 39 leverandører i dagligvaremarkedet. I tillegg har det vært avholdt møter med de fleste interesseorganisasjoner med tilknytning til dagligvarebransjen.

Tilsynet vurderer at en god og fortrolig dialog er en forutsetning for å utvikle en god meglerrolle. Vi opplever fortsatt at flere aktører er tilbakeholdne med å ta opp saker med oss. Dette kan skyldes at de føler en frykt for eventuelle sanksjoner fra motparten, men også at de ønsker å adressere sakene direkte selv. Tilsynet vil derfor fortsette arbeidet med å redusere barrieren for å ta kontakt med oss.

Tilsynet mener at det er viktig å respektere aktørers ønske om konfidensiell rapportering og vern av kilder om forhold de helst ønsker å løse selv. Kunnskap om aktuelle saker som løses mellom partene eller saker som man ikke ønsker å ta videre, er uansett viktig for å gi tilsynet en akkumulert innsikt om problemstillinger i bransjen. Slike saker kan også være grunnlag for temaer som vi senere vil bruke aktivt i dialogen med dagligvarekjeder og leverandører. Gjentatte eksempler på sammenlignbare forhold gjør at saker kan adresseres generelt, uten å røpe kilder. Taushetsplikt og gjensidig tillit er avgjørende for at Dagligvaretilsynet skal lykkes.

Siden tilsynet fortsatt har få innkommende henvendelser, har vi selv tatt økt initiativ til kontakt med bransjeaktørene. Vi har intensivert arbeidet med å avholde regelmessige kontaktmøter med aktørene i bransjen. Dette er viktig for bygge relasjon og tillit, i tillegg til å avdekke mulige brudd på lov om god handelsskikk. Vi har positiv erfaring med og gjensidig utbytte av møtene, både gjennom økt forståelse av lov om god handelsskikk og utfordringer med samarbeidsforhold i bransjen.

Alle innkommende henvender har blitt fulgt opp raskt og effektivt selv om vi ikke nødvendigvis kan løse alle utfordringer, som noen ganger oppleves å være mer relatert til krevende kommersielle forhold enn til lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden.

Dagligvaretilsynets juridiske arbeid

Regjeringen har ved ulike anledninger tidligere varslet en utredning av lov om god handelsskikk, med utgangspunkt i tidligere anmodningsvedtak fra Stortinget, Rapport 27-2023 fra Samfunnsøkonomisk Analyse osv. Regjeringen gjentok behovet for en slik utredning i 2024. Dagligvaretilsynet har i den forbindelse meldt inn ulike begrunnede forslag til endringer som bla. annet:

- Lovens rammer for overtredelsesgebyr
- Forslag om å inkludere storhusholdning i sin helhet under lovens virkeområde
- Forslag til definisjoner og prinsipper som kan danne grunnlag for bedre JM avtaler
- Juridisk smutthull i lovens § 9
- Vurdere å implementere elementer fra EUs UTP direktiv (med referanse til svensk lov om utilbörliga handelsmetoder)

Dagligvaretilsynet ser frem til regjeringens videre prosess for en slik utredning.

Kjedenes avtalemaler

I 2024 har tilsynet gjennomgått avtalemalene til de tre store kjedene. Det har vært mange endringer i flere av kjedenes avtalemaler for 2025. Noe er forenklet og noe er endret, spesielt i lys av at mange av avtalene har beveget seg bort fra praksisen med prisjusteringsvinduer. Gjennomgangen vil fortsette inn i 2025.

Når det gjelder en gjennomgang av JM avtalemaler mm. har tilsynet besluttet å innhente kompetanse fra noen som har oppdatert erfaring fra slike avtaler og forhandlinger.

Dagligvaretilsynet har også planlagt en grundig juridisk gjennomgang av formuleringer i avtaleverk som eventuelt kan være i strid med lov om god handelsskikk.

Vern mot etterligninger § 9

Det er ikke registrert nye etterligningssaker i 2024. Det ble i 2024 etterlyst involvering av Dagligvaretilsynet i en etterligningssak mellom to leverandører, men slik lov om god handelsskikk er utformet omhandler den kun vertikale konflikter i verdikjeden, og ikke horisontale.

Seminar og møtevirksomhet

I januar deltok Dagligvaretilsynet på Grüne Woche i Berlin. Her ble det knyttet kontakter med en rekke norske lokale leverandører og det ble også avholdt møter med flere av disse, der deres utfordringer i det norske dagligvaremarkedet ble diskutert.

Det ble arrangert et fysisk og et digitalt nordisk møt i 2024, begge i regi av det svenske Konkurransverket. Her fikk vi en god gjennomgåelse og diskusjon av status og utfordringer i de ulike landene. Et felles trekk er at det er relativt få saker som ender som vedtak, og at den største innsatsen er lagt på monitorering og veiledning.

Tilsynet har også deltatt med forelesning på BI, flere møter og seminarer i regi av DLF, advokatkontor, Konkurransetilsynet mv.

Undersøkelse om samarbeidsklime 2024¹

Undersøkelsen om samarbeidsklime i dagligvarebransjen ble gjennomført for tredje år på rad i 2024. Siden etableringen av tilsynet i 2021, har vi vært opptatt av å skaffe et godt faktagrunnlag for å kunne utføre samfunnsoppdraget på best mulig måte. Undersøkelsen er en svært viktig kilde til nødvendig kunnskap. Deltakelsen i 2024 undersøkelsen, både med hensyn til antall personer og bedrifter, har vært høyere enn de to tidligere årene. Dette kan tyde på at bransjeaktørene mener det er viktig å følge og måle utviklingen i samarbeidsklime i dagligvarebransjen. En anonym undersøkelse ser så langt ut til å være den beste måten å få innspill fra bransjen til mulige utfordringer eller brudd på lov om god handelsskikk.

Norstat hadde ansvaret for gjennomføring av undersøkelsen i 2024. Feltarbeidet foregikk i

¹ Fullstendig rapport er tilgjengelig på <https://www.dagligvaretilsynet.no/om-dagligvaretilsynet>

september og ble avsluttet før oppstart av nye årsforhandlinger. De viktigste resultatene fra undersøkelsen ble presentert på bransjesamlingen til Dagligvareleverandørenes forening (DLF) i slutten av oktober 2024. Presentasjonen og komplett tabellrapport, som er en fullstendig gjennomgang av alle resultater i tabellarisk form med kommentarer, er publisert på tilsynets nettside.

Undersøkelsen for 2024 bygger i store trekk på tidligere undersøkelser for å kunne følge utviklingen over tid på viktige spørsmål knytte til samarbeidsklimaet i bransjen. Samtidig er noen spørsmål fjernet og noen nye er lagt til, blant annet for å få bedre kunnskap om tema som JM og leverandørenes tilgang til relevante data fra kjedene.

Resultatene fra undersøkelsen blir som vanlig gjennomgått i møter med aktører og organisasjoner i bransjen. Vi har god dialog om alle sider av undersøkelsen med aktørene. Det er også vårt håp at resultatene diskuteres grundig og bearbeides av aktørene selv, både i den enkelte bedrift og i deres organisasjoner.

Viktigste resultater fra undersøkelse om samarbeidsklima 2024

Generelt er det positiv utvikling på flere viktige spørsmål, noe som kan tyde på en overordnet positiv utvikling av samarbeidsklimaet i dagligvarebransjen. Det er vesentlig flere respondenter hos både leverandører og kjeder som mener at samarbeids- og forhandlingsklimaet har blitt bedre i løpet av det siste året, enn de som mener det motsatte.

Av de tre største kjedene er det fortsatt Norgesgruppen som gjennomgående blir evaluert mest positivt av leverandørene. Rema er den kjeden som totalt sett viser størst fremgang fra 2023. Coop viser positiv utvikling på flere områder, men henger noe etter på en del andre.

Når det gjelder hvorvidt samarbeidet i all hovedsak er basert på redelighet, forutberegnelighet og lojalitet, opprettholder Norgesgruppen sin posisjon som den beste av de tre store kjedene. Avstanden til Rema og Coop har imidlertid blitt mindre de siste tre årene.

Blant de minste kjedene har Bunnpris størst fremgang fra 2023. Denne kjeden får også best evaluering av leverandørene på en rekke spørsmål. Resultatene til Bunnpris kan være en inspirasjon for flere.

Et viktig prinsipp for effektive forhandlinger er at avtalene er kontrollerbare. Her har alle kjedene (unntatt Bunnpris) fortsatt et forbedringspotensial.

Rundt en tredjedel av leverandørene mener at de mottar krav om ytelser fra de tre store kjedene, uten at motytelser fra den respektive kjeden er spesifiserte. Det bidrar ikke positivt til god handelsskikk.

Joint Marketing (JM) er fortsatt et av de områdene hvor det virker å være uenighet mellom kjeder og leverandører. Det gjelder særlig manglende kompensasjon når avtalte aktiviteter fra kjedene ikke gjennomføres, og en opplevelse av at kjedene svekker avtalte JM-aktiviteter med aktivitet på egne merkevarer.

Lovens § 8 stiller krav knyttet til delisting og oppsigelse, blant annet kravet til saklig grunn. Det er fortsatt relativt høy andel (over en tredjedel av representantene fra leverandørene) som opplever at delisting forekommer uten en saklig begrunnet forklaring i de tre store kjedene. Dagligvaretilsynet vil fortsatt ha fokus på forhold knyttet til delisting.

Selv om de fleste spørsmålene omhandler leverandørenes vurdering av kjedene, har vi også noen spørsmål som går den andre veien. Ett av dem omhandler prisforhandlinger.

Representantene fra kjedene har liten tiltro til leverandørenes informasjon ved prisøkninger.

Tilliten blant aktørene til hvordan Dagligvaretilsynet forvalter lov om god handelsskikk er noe høyere enn i 2023. Dagligvaretilsynet vil fortsatt jobbe med å gjøre seg fortjent til høy tillit blant aktørene.

Undersøkelsen berører mange sentrale problemstillinger knyttet til samarbeidsklimaet i dagligvarebransjen. Resultatene fra årets undersøkelse tyder på at det er en positiv utvikling i samarbeidsklimaet, selv om det fortsatt er rom for forbedringer.

Felles markedsføring eller Joint Marketing (JM)

Basert på resultatene fra samarbeidsundersøkelsen hadde vi i 2024 et økt søkelys på avtaleverk og praksis rundt JM. En gjennomgang av eksisterende avtaleverk og dialog med ulike aktører og interesseorganisasjoner tyder på at dette er kilde til mye uenighet, i tillegg til at det brukes mye ressurser på både forhandlinger og oppfølging av disse avtalene. Lov om god handelsskikk skal fremme ryddige forhandlinger og forutsigbare avtaler (samt oppfølging av disse) mellom kjedene og deres leverandører i dagligvarebransjen. Enkelte JM-avtaler kan ikke sies å være verken ryddige eller forutsigbare. Vi har derfor igangsatt et arbeid med å utvikle noen felles JM prinsipper for dagligvarebransjen. Disse vil bli presentert i 2025. Det dreier seg blant annet om økt tydelighet, forutsigbarhet og klarhet, og hvordan håndtere eventuelle avvik – begge veier.

Nye nettsider og nyhetsbrev

Vi lanserte nye nettsider i mai, med påfølgende utsendelse av nyhetsbrev for å øke kjennskapen til Dagligvaretilsynet og vårt arbeid blant aktørene i bransjen. Nyhetsbrevet går ut til rundt 2350 personer med relevant stilling i norsk dagligvare. Nettsidene ble også brukt som en mulighet til å melde seg på årets samarbeidsundersøkelse, og til å kommunisere resultatene fra undersøkelsen. Dette resulterte i en markert økning i besøk og bruk av våre nettsider. Det var totalt 22 223 unike besøk på sidene våre i 2024. Det er nesten en dobling fra tidligere år.

Tilgjengelegheitserklæring for dagligvaretilsynet.no er lagt ut på vår hjemmeside og bekrefter at «Nettstaden er i samsvar med krava til universell utforming av ikt».

Ny innsikt om frittstående «innvandrerbutikker» (etniske dagligvarebutikker)

Høsten 2024 igangsatte vi et prosjekt i samarbeid med SIFO for å få økt innsikt i frittstående dagligvarebutikker som selger frukt og grønt og etniske varer, også kalt etnisk dagligvare butikker. Det er mange som ønsker mer konkurranse i norsk dagligvare, men hvor skal den komme fra? Hvorfor ikke se litt mer på de små butikkene som allerede finnes – og hva som skal til for at de skal bli flere. Selv med svært høy konsentrasjon i norsk dagligvare er det

frittstående butikker som lykkes bra utenfor de store kjedene. De har ofte et supplerende vareutvalg i forhold til kjedebutikkene. Målsetningen er å tilføre økt kunnskap om en lite kjent del av norsk dagligvare:

- Hva er viktigste grunner til at folk handler eller ikke i disse butikkene?
- Hvor mange er de og hvor stor andel av dagligvaremarkedet har de?
- Hva skal til for å øke andelen til frittstående butikker i det norske dagligvaremarkedet?
- Kan dette være en mulig kanal for mindre norske (lokalmat) produsenter?

Dette er et forprosjekt for å kartlegge mulighetene for eventuelt videre oppfølging og arbeid i 2025. Resultatene av forprosjektet presenteres i løpet av første halvår 2025.

Synlighet i media

Ifølge nyhetsovervåkingstjenesten Retriever, ble Dagligvaretilsynet nevnt i 155 medieoppslag i 2024. De fleste ble skrevet i forbindelse med samarbeidsundersøkelsen og tema som omhandler prosjektet med «innvandrerbutikker» osv. Det var også et oppslag i media som vektla at Dagligvaretilsynet hadde få vedtak ifølge loven. Som følge av at Dagligvaretilsynets svar på disse spørsmålene, med en oppklaring av at «vedtak» ikke er det samme som «saker» og en beskrivelse av hva tilsynet faktisk jobber med, ikke ble inkludert i artikkelen - ble det etterlatte inntrykket negativt. Når flere medier deretter kopierer det en journalist har skrevet uten å gå til kildene selv, blir det negative inntrykket forsterket.

Eksempler på oppslag i medier:

EN DEL AV WATCH MEDIA

MATVAREWATCH

MAT DRIKKE FISKERI PRODUKSJON KARRIERE DEBATT

NYHETER

DLF sier samarbeidsundersøkelsen viser at bransjen jobber for forbedringer

Dagligvareleverandørenes Forening er glade for at undersøkelsen viser fremgang, men mener bransjen må følges opp tett framover.

Kilde: Matvarewatch 17/10

Tilsyn: Fortsatt for mange muntlige avtaler i dagligvarebransjen

Kjedene hevder at alle leverandøravtaler gjøres skriftlig, men det er leverandørene uenig i, ifølge Dagligvaretilsynet. – Fortsatt for mye som avtales muntlig.

– Lov om god handelsskikk stiller krav til skriftlige avtaler mellom en kjede og en leveran-

dør. Til tross for at kjedene hovedsakelig hevder at avtaler med leverandører er utelukkende skriftlige, oppfatter noen av leverandørene det ikke slik, skriver tilsynet.

– Det er fortsatt for mye som kun avtales muntlig, fortsetter de.

Det kommer også fram at kjedene har liten tillit til informasjon om prisendringer fra leverandørene.

I hovedsak er samarbeidskli-

maet godt mellom leverandører og kjedene, ifølge undersøkelsen som Dagligvaretilsynet og Norstat har gjennomført.

– Leverandørene oppfatter at det er forskjeller mellom de ulike kjedene. Samlet sett kommer Norgesgruppen best ut av de tre store kjedene, som også inkluderer Coop Norge og Rema 1000.

Blant de mindre kjedene har Bunnpris størst fremgang fra 2023. ©NTB

Samarbeidet mellom butikkjedene og leverandørene er i hovedsak godt, men for mange avtaler gjøres muntlig, ifølge Dagligvaretilsynets undersøkelse. FOTO: TERJE PEDERSEN / NTB

Kilde: Nationen 18/10

EN DEL AV WATCH MEDIA

HANDELSWATCH

DAGLIGVARER BYGG & INTERIØR MOTE & VELVÆRE KRAMHANDEL ELEKTRONIKK SPORT NETTHAN

DAGLIGVARER

Undersøkelse om samarbeid: Norgesgruppen er best - Bunnpris imponerer

Norgesgruppen kommer igjen best ut av samarbeidet med leverandørene, viser en ny undersøkelse fra Dagligvaretilsynet. Men Bunnpris imponerer, ifølge tilsynet.

Kilde: Handelswatch 16/10

Butikken hans lykkes «mot alle odds»

De største «innvandrerbbutikkene» nærmer seg 100 millioner kroner i omsetning. Nå kartlegges de for første gang.

Nå skal Dagligvaretilsynet for første gang kartlegge «innvandrerbbutikkene».

Kilde: nrk.no 15/10

Vi vil fortsatt jobbe aktivt mot mediene for å få frem relevant kunnskap om Dagligvaretilsynet, handelsskikk og tilhørende tema der vi har noe å formidle.

DEL IV. Styring og kontroll i Dagligvaretilsynet

Innledning

Nærings- og fiskeridepartementet fastsetter overordnede mål og styringsparametere for Dagligvaretilsynet på bakgrunn av dialog med virksomheten. Utgangspunktet for styringen er Dagligvaretilsynets tildelingsbrev og hovedinstruksen fra departementet. I 2024 ble det gjennomført to etatsstyringsmøter mellom Nærings- og fiskeridepartementet og Dagligvaretilsynet. I tillegg har Dagligvaretilsynet levert to rapporter til departementet om risikovurdering og økonomistatus for tilsynet.

Miljø, bærekraft og grønn omstilling

Virksomheten har, i den grad det har vært mulig i en særdeles liten organisasjon, arbeidet systematisk og helhetlig for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energi forbruk. I lys av klimagassregnskapet har Dagligvaretilsynet ingen direkte utslipp. Vi er en ren kontorarbeidsplass, og eier ingen egne kjøretøy. Vi fremleie kontorlokaler av Forbrukertilsynet og benytter oss av deres system for kildesortering. Virksomheten er lokalisert i Porsgrunn med ansatte i Telemark, Østfold og Oslo.

Dagligvaretilsynet har derfor benyttet desentralisert arbeid der det har vært formålstjenlig, og dette har redusert klimaavtrykk fra reisevirksomhet. Omfanget av innkjøp er begrenset gitt tilsynets størrelse og arbeidsform, men miljøvennlige alternativ velges i størst mulig grad.

Tilsynets ansatte har vurdert jobbreiser i 2024 mot et bærekrafts-, kostnads- og tidsperspektiv. Tilsynet oppfordrer ansatte til bruk av kollektivtransport når en totalvurdering av nevnte perspektiver tilsier at det er mulig.

Reisevirksomheten både nasjonalt og internasjonalt har vært redusert sammenlignet med 2023 ved at noen faste møter har vært avholdt digitalt fremfor fysisk. Det meste av bilkjøringen som har blitt gjort i tjeneste er gjort med elektrisk kjøretøy (anslagsvis 70%).

Vi har der det har vært mulig benyttet resirkulert utstyr, blant annet ble en kassert printer fra annen statlig virksomhet satt i stand ved egeninnsats. Den fungerer i dag som tilsynets felles printer på kontoret. Vi har også overtatt noen brukte kasserte kontorstoler fra et annet tilsyn for bruk på hjemmekontor.

Arbeid med sikkerhet og beredskap

I 2024 har Dagligvaretilsynet vurdert planer for sikkerhet og beredskap i virksomheten. Vi har en risikobasert tilnærming for digital sikkerhet som lener seg tungt på samarbeid med anerkjente og godkjente leverandører og systemer som fungerer uavhengig av hverandre. Microsoft 365 utgjør kjernen i systemet. Alle avtaler er mellom Dagligvaretilsynet og den enkelte tjenesteleverandøren. Dagligvaretilsynet har en særdeles enkel IKT arkitektur og ingen egne servere. Våre IKT systemer er basert på tre svært standardiserte plattformer som er uavhengige og helt adskilt fra hverandre. Alle plattformene er underlagt datasikkerhetsløsningen til hver enkelt tilbyder. Det ble oppdatert sikkerhetsnøkler for både DFØ og Acos i løpet av 2024

Læringer

Dagligvaretilsynet er en svært liten statlig virksomhet med et samlet årsverk på 4,73, og 2024 har vært det tredje ordinære driftsåret. Basert på Dagligvaretilsynet størrelse og egenart, har det ikke vært mulig for tilsynet å tilby opplæring i nye lærefag for lærlinger. Dagligvaretilsynet har hatt kontakt med Opplæringskontoret i Telemark. Vi hadde en omforent forståelse for at det ikke var egnet med lærlingeplasser hos Dagligvaretilsynet i 2024.

Mangfold og likestilling

Tilsynets størrelse tilsier at det ikke er hensiktsmessig ressursbruk å utarbeide egne strategier og tiltak på området for mangfold og likestilling. Dagligvaretilsynet tilstreber likevel å oppfylle regjeringens målsettinger om likestilling og mangfold i rekrutteringsarbeidet. Tilsynet hadde 5 ansatte ved utgangen av 2024. Av disse er tre kvinner og to menn.

Ansettelser i 2024, inklusive personer med funksjonsnedsettelse.

Dagligvaretilsynet utlyste to stillinger i 2024. Begge stillingsannonse oppfordret alle kvalifiserte kandidater til å søke, med ønsker om å bidra til regjeringens målsetting om minst fem prosent av de nyansatte i staten skal være personer med nedsatt funksjonsevne, eller hull i CV-en. Vi informerte videre om at Dagligvaretilsynet ville legge til rette for personer med nedsatt funksjonsevne etter behov.

Det var ingen søkere med nedsatt funksjonsevne som søkte til noen av disse stillingene. Per 31/12 2024 var ingen av stillingene besatt. Utlysningen ble forlenget til januar 2025. Det ble derfor ikke gjort noen ansettelser av personer på verken hel- eller deltid i løpet av 2024. Ingen av Dagligvaretilsynets ansatte har per i dag en funksjonsnedsettelse. Utviklingen fra 2023 til 2024 er derfor uforandret.

Konsulentbruk

Der tilsynet ikke har hatt intern kompetanse, har det vært behov for å skaffe ekstern bistand. Dagligvaretilsynet har fått ekstern bistand til utarbeidelse av undersøkelsen om

samarbeidsklima i dagligvarebransjen. I tillegg har blant annet Dagligvaretilsynet hatt behov for ekstern regnskapsteknisk bistand fra KPMG og organisasjonsutvikling fra AFF. Ut over dette har Dagligvaretilsynet hatt kontinuerlig fokus på å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å bruke interne ressurser og kompetanse.

Dagligvaretilsynet har ikke kjøpt konsulentttjenester fra kommunikasjonsbransjen i 2024.

DEL V. Vurdering av framtidsutsikter

Etter mange års diskusjon ble lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden vedtatt av Stortinget 12/3 2020 (med ikrafttredelse 1/1 2021). I dag, fem år senere er det derfor grunn til å spørre om lovens intensjoner er nådd.

Dersom man legger til grunn hva aktørene selv sier i Dagligvaretilsynets Samarbeidsundersøkelse, har samarbeidsklimaet utvilsom blitt bedre. Konfliktnivået i dagligvarebransjen synes å ha blitt mindre, forhandlinger ryddigere og avtaler mellom dagligvareleverandører og kjeder mer forutsigbare. Som den samme undersøkelsen forteller, er det allikevel fortsatt et potensial for forbedringer.

De som hadde forhåpninger om at loven ville legge forholdene bedre til rette for at:

- konkurransen i større grad skulle skje på ikke-diskriminerende vilkår
- loven skulle bidra til større utvalg og lavere priser
- kjedenes egne merkevarer skulle bli mer regulert
- småskalaprodusentene skulle få lettere tilgang til de store dagligvarekjedene

er kanskje ikke like fornøyde. Mange hadde nok en forhåpning til at loven skulle regulere også forhold som loven per i dag ikke omhandler.

Det er derfor på tide å gjøre en grundig evaluering av både loven og Dagligvaretilsynet. I den forbindelse er det særskilt viktig å høste av de erfaringene man har gjort med tilsvarende lov og tilsynsvirksomhet i andre land, inklusiv de endringene de selv har vurdert. I EU pågår det også en diskusjon om UTP (Unfair Trading Policy) direktivet. Diskusjonen synes å bære preg av et ønske om å skjerpe inn på regelverket.

Det er også to år siden «Regjeringens 10-punktsplan for bedre utvalg og lavere priser i matbutikken». Det er derfor fornuftig at man oppdaterer og på nytt klargjør de politiske målsetningene for dagligvarebransjen i sin helhet, og ikke kun se på lov om god handelsskikk isolert. På veien dit er god dialog med aktørene i bransjen og mer fakta og kunnskap om dagligvarebransjen særdeles viktig. I den forbindelse bør også Dagligvaretilsynet spille en viktig rolle. En god start er å begynne med de innspill om lovendringer og kunnskapsinnhenting som Dagligvaretilsynet allerede har meldt inn til departementet.

De som forventet at Dagligvaretilsynet ville få mange saker til behandling, gjøre mange vedtak med påfølgende behandling i markedsrådet osv. er nok skuffet. I etterpåklokskapens lys er det kanskje allikevel ikke så merkelig at det har blitt få vedtak. Når langt de fleste av leverandørene må forholde seg til kun tre kunder (kjeder) for å få bred innpass på dagligvaremarkedet, må ofte ønsket om en klage til Dagligvaretilsynet vike for kommersielle hensyn. Derfor er Dagligvaretilsynets evne til å finne raske og gode løsninger gjennom konfidensiell dialog, på problemstillinger der handelsskikk og kommersielle problemer er vevet sammen, fortsatt viktig.

For at Dagligvaretilsynet skal kunne nå sine mål fremover, må organisasjonen jobbe videre med utfordringer med arbeidsmiljøet, rekruttering og tiltak for en mer effektiv administrasjon. Vi vil også videreføre utstrakt dialog med aktørene i bransjen, informasjonstiltak overfor bransjen, dialog med mindre aktører (lokalmat) og jobbe for økt forståelse for god handelsskikk.

VI. Årsregnskap

Årsregnskap 2024 – Ledelseskommentarer

Formål

Dagligvaretilsynet ble opprettet i 2021, og er en offentlig etat som er administrativt underlagt Nærings- og fiskeridepartementet. Tilsynets hovedmål er å skape en dagligvarebransje som kjennetegnes av god handelsskikk, basert på redelighet, forutberegnelighet og lojalitet. Dagligvaretilsynet virksomhet er hjemlet i lov av 12. mars 2020 om god handelsskikk i dagligvarekjeden.

Dagligvaretilsynet er et ordinært forvaltningsorgan som fører regnskap etter statlige regnskapsstandarder (SRS) i samsvar med periodiseringsprinsippet. 2024 er det andre året Dagligvaretilsynet avlegger årsregnskapet etter de statlige regnskapsstandardene (SRS). I tillegg rapporterer Dagligvaretilsynet til det sentrale statsregnskapet etter kontantprinsippet jf. Note A og note B.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet, og krav fra Nærings- og fiskeridepartementet og i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS). Årsregnskapet gir et dekkende bilde av Dagligvaretilsynets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

Dagligvaretilsynet hadde i 2024 fullmakt til å belaste Kap. 913, post 01 med driftsutgifter innenfor rammen av totalt kr. 10 450 000,-. Det ble i tillegg overført kr. 514 000,- fra 2023. Dagligvaretilsynet fikk tilført kr. 158 000,- etter vedtak vedlegg 4 i Prop. 36 S (2024-2025). Årets tildeling av midler til Dagligvaretilsynet for 2024 tilsvarte kr. 10 608 000,-. Samlet tildeling for 2024 tilsvarte kr. 11 122 000,-.

Dagligvaretilsynet hadde en samlet utgift for 2024 på kr. 9 919 175,-, som gir et mindreforbruk på kr. 1 202 825,-, og en utnyttelsesgrad på 93,7 % av den totale tildelingen. Den viktigste årsaken til mindreforbruket er kr 502 161 i sykepengerefusjoner samt at en person har sluttet på slutten av året.

Artskontorapporteringen viser netto rapporterte utgifter til drift på kr. 9 900 062,- hvorav kr. 2 658 584,- er brukt til andre utbetalinger til drift som er en økning på kr. 580 090,- fra 2023.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter regnskapet for Dagligvaretilsynet.

Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per dags dato. Revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2025, og er unntatt offentlig innsyn inntil Stortinget har fått Dokument 1 fra Riksrevisjonen. Revisjonsberetningen vil bli publisert på Dagligvaretilsynets nettsider så snart dokumentet er offentlig sammen med årsrapporten for 2024.

Porsgrunn, 14/3 2025

Tor Erik Engebretsen

Direktør

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for Dagligvaretilsynet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2022 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Dagligvaretilsynet tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap 2024.

Artskontorapporteringen

Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt til statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i artskontorapporteringen.

Regnskapsprinsipper – Virksomhetsregnskap avlagt i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Åpningsbalanse

Ved utarbeidelse av åpningsbalansen er immaterielle eiendeler og varige driftsmidler verdsatt til gjenanskaffelsesverdi eller virkelig verdi. Finansielle anleggsmidler er verdsatt til virkelig verdi.

Gjenanskaffelsesverdi for en eiendel er det beløp det vil koste dersom eiendelen skulle anskaffes i dag, vurdert til samme kvalitet, standard og funksjonalitet som eksisterende eiendel. Omløpsmidler er verdsatt til gjenanskaffelsesverdi eller virkelig verdi. Kortsiktig gjeld er verdsatt til pålydende.

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og

overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt. Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Virksomheten resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Fra 2022 har SPK lagt om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Fra 1. januar 2022 betaler virksomheten en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er ajour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Egenutvikling av programvare

Dagligvaretilsynet har ikke kjøpt bistand til egenutvikling av programvare.

Investeringer i aksjer og andeler

Dagligvaretilsynet har ikke aksjer eller andeler.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Beholdninger omfatter driftsmateriell som benyttes i eller utgjør en integrert del av virksomhetens offentlige tjenesteyting. Beholdninger av driftsmateriell er verdsatt til anskaffelseskost.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Kundefordringene består av relativt få fordringer. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene, men vil bli vurdert til en andel av samlede fordringer.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen ved regnskapsårets slutt. Her er Norges Banks spotkurs per 31.12 lagt til grunn.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Årsregnskap tabeller

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2024

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2024	Merutgift (-) og mindreutgift
0913	Driftsutgifter	01	Dagligvaretilsynet, driftsutgifter	A;B	11 122 000	9 919 175	1 202 825
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	1	Nettoordning for mva i staten		0	233 639	
Sum utgiftsført					11 122 000	10 152 814	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	Regnskap 2024	Merinntekt og mindreinntekt(-)
5309	Tilfeldige inntekter	29	Tilfeldige inntekter	0	9 435	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift	0	940 030	
Sum inntektsført					0	949 465

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

9 203 349

Kapitalkontoer

1950	Norges Bank KK /innbetalinger/ utbetalinger				-8 870 520	
709447	Endring i mellomværende med statskassen				-332 829	
Sum rapportert					0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

		2024	2023	Endring
709447	Mellomværende med statskassen	-689 420	-356 591	-332 829

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
91 301	514 000	10 608 000	11 122 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år											
Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Kompensasjon for lønnsoppgjøret 2024 *	Maks. overførbart beløp **	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten ***
91 301		1 202 825		1 202 825				1 202 825	158 000	680 500	680 500

* Kolonnen viser lønnskompensasjon på den enkelte budsjettpost for lønnsoppgjørene 2024 slik foreslått i departementenes omgrupperingsproposisjoner og slik disse fremgår av vedlegg 4 i Prop. 36 S (2024-2025) Nysaldering av statsbudsjettet 2024. Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon.

** Maksimalt beløp som kan overføres er lønnskompensasjon pluss 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24, fratrukket lønnskompensasjon, eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". For poster uten stikkordet "kan overføres", beregnes maksimalt overførbart beløp slik: (Årets bevilgning - lønnskompensasjon)*5% + lønnskompensasjon. Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

*** Mulig overførbart beløp er "Sum grunnlag for overføring", men maksimalt "Maks. overførbart beløp", og minimum "Kompensasjon for lønnsoppgjøret 2024". Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon om mulig overførbart beløp.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2024

	31.12.2024	31.12.2023
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>	0	0
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	7 241 478	6 128 143
Andre utbetalinger til drift	2 658 584	2 078 494
<i>Sum utbetalinger til drift</i>	9 900 062	8 206 637
Netto rapporterte driftsutgifter	9 900 062	8 206 637
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	19 113	29 129
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	19 113	29 129
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	19 113	29 129
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	9 435	8 363
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	940 030	792 620
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	233 639	233 141
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>	-715 826	-567 842
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	9 203 349	7 667 924
Oversikt over mellomværende med statskassen		
Eiendeler og gjeld	31.12.2024	31.12.2023
Fordringer på ansatte	26 000	13 000
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-248 698	-264 368
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse	-466 722	-105 223
Sum mellomværende med statskassen	-689 420	-356 591

Resultatregnskap

	Note	31.12.2024	31.12.2023
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	10 252 806	8 654 496
<i>Sum driftsinntekter</i>		10 252 806	8 654 496
Driftskostnader			
Lønnskostnader	2	7 176 658	6 431 939
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	44 471	35 809
Andre driftskostnader	5	3 031 676	2 186 747
<i>Sum driftskostnader</i>		10 252 806	8 654 496
Driftsresultat		0	0
Finansinntekter og finanskostnader			
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		0	0
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		0	0
Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
<i>Sum innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0

Balanse			
	Note	31.12.2024	31.12.2023
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	21 083	32 083
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		21 083	32 083
II Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	80 729	95 087
<i>Sum varige driftsmidler</i>		80 729	95 087
III Finansielle anleggsmidler			
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		0	0
Sum anleggsmidler		101 812	127 170
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0
II Fordringer			
Andre fordringer	7	233 932	132 981
<i>Sum fordringer</i>		233 932	132 981
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		0	0
Sum omløpsmidler		233 932	132 981
Sum eiendeler drift		335 745	260 152
IV Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer			
<i>Sum fordringer vedr. innkreivingsvirksomhet og andre overføringer</i>		0	0
Sum eiendeler		335 745	260 152

Statens kapital og gjeld

	Note	31.12.2024	31.12.2023
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapi tal			
Sum virksomhetskapi tal		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	6	-1 826 104	-1 192 628
Sum avregninger		-1 826 104	-1 192 628
Sum statens kapital		-1 826 104	-1 192 628
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Sum avsetninger for langsiktige forpliktelser		0	0
II Annen langsiktig gjeld			
Sum annen langsiktig gjeld		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		868 865	274 148
Skyldig skattetrekk og andre trekk		248 698	264 368
Skyldige offentlige avgifter		103 284	110 812
Avsatte feriepen ger		626 589	565 216
Annen kortsiktig gjeld	8	314 412	238 236
Sum kortsiktig gjeld		2 161 849	1 452 780
Sum gjeld		2 161 849	1 452 780
Sum statens kapital og gjeld drift		335 745	260 152
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer			
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer		0	0
Sum statens kapital og gjeld		335 745	260 152

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2024	31.12.2023
Inntekt fra bevilgninger*		
Inntekt fra bevilgninger	10 252 806	8 654 496
Sum inntekt fra bevilgninger	10 252 806	8 654 496
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	0	0
Inntekt fra gebyrer		
Sum inntekt fra gebyrer	0	0
Salgs- og leieinntekter		
Sum salgs- og leieinntekter	0	0
Andre driftsinntekter		
Sum andre driftsinntekter	0	0
Sum driftsinntekter	10 252 806	8 654 496

Note 2 Lønnskostnader

	31.12.2024	31.12.2023
Lønn*	5 184 076	4 501 585
Feriepenger	626 845	557 393
Arbeidsgiveravgift	932 502	821 953
Pensjonskostnader**	907 463	451 285
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-502 161	-5 146
Andre ytelser	27 933	104 869
Sum lønnskostnader	7 176 658	6 431 939

Antall utførte årsverk	5	5
-------------------------------	----------	----------

*På bakgrunn av at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november, har ikke virksomheten utbetalt resultatet av lønnsoppgjøret i 2024. Virksomheten har derfor gjort et estimat for lønnsavsetning for det sentrale lønnsoppgjøret (lokale og eventuelt sentrale tillegg) som utgjør kr 153 941. Lønnsavsetningen inkluderer feriepenger, og det er avsatt for arbeidsgiveravgift av lønnsavsetningen.

Avsetningen inkluderer også virksomhetens eget bidrag til lønnsforhandlinger utover det som er fremforhandlet sentralt. Dette utgjør kr 146 357.

** Pensjonskostnaden i 2024 er basert på et estimat for pensjonspremien beregnet av SPK, og ikke faktisk pensjonspremie. Dette skyldes at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november 2024. Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2024 17,5 prosent

*** Inneholder lønn og sosiale kostnader (feriepenger, arbeidsgiveravgift og pensjonskostnader).

Note 3 Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	55 000	0	55 000
<i>Anskaffelseskost</i>	<i>55 000</i>	<i>0</i>	<i>55 000</i>
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	22 917	0	22 917
Ordinære avskrivninger i året	11 000	0	11 000
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2024	21 083	0	21 083

Avskrivningssatser (levetider)	5 år / lineært	Ingen avskrivning	
Avhendelse av immaterielle eiendeler i 2024:			
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0

Note 4 Varige driftsmidler

	Tomter	Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsere, inventar, verktøy o.l.	Anlegg under utførelse	Infrastruktur- eiendeler	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	0	0	0	143 465	0	0	143 465
Tilgang i året	0	0	0	19 113	0	0	19 113
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0	0	0	0	0
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0	0	0	0	0
<i>Anskaffelseskost</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>162 578</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>162 578</i>
Akkumulerte nedskrivninger 01.01	0	0	0	0	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	0	0	0	48 378	0	0	48 378
Ordinære avskrivninger i året	0	0	0	33 471	0	0	33 471
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2024	0	0	0	80 729	0	0	80 729

Avskrivningssatser (levetider)	Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert lineært	3-15 år lineært	3-15 år lineært	Ingen avskrivning	Virksomhets- spesifikt	
Avhendelse av varige driftsmidler i <year>:							
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	0	0

Note 5 Andre driftskostnader

	31.12.2024	31.12.2023
Husleie	320 627	313 164
Leie maskiner, inventar og lignende	4 431	0
Mindre utstyrsanskaffelser	140 853	106 507
Kjøp av konsulentttjenester	639 424	199 703
Kjøp av andre fremmede tjenester	1 530 597	1 204 060
Reiser og diett	80 530	103 277
Øvrige driftskostnader	315 214	260 037
Sum andre driftskostnader	3 031 676	2 186 747

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

Gjenværende varighet

Type eiendel

	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Infrastruktur eiendeler	Sum
Varighet inntil 1 år		320 627				320 627
Varighet 1-5 år						0
Varighet over 5 år						0
Kostnadsført leiebetaling for perioden	0	320 627	0	0	0	320 627

Dagligvaretilsynet er samlokalisert med Forbrukertilsynet i Porsgrunn. Årlig husleiekostnad er kroner 320 627.

Note 6 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)

	31.12.2024	31.12.2023	Endring
Avregnet med statskassen i balansen	-1 826 104	-1 192 628	-633 476

Bakgrunnen for at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. I tillegg hensyntas enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut eller innbetaling. Nedenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassen i balansen ikke er lik periodens resultat.

Endring i avregnet med statskassen

<i>Konsernkontoer i Norges Bank</i>	
- Konsernkonto inn og utbetaling	-8 870 520
<i>Netto trekk konsernkonto</i>	-8 870 520
<i>Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomheten drift (er gjennomstrømningsposter)</i>	
- Innbetaling innkreivingsvirksomhet og andre overføringer	0
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer	0
<i>Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen</i>	
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991)	10 252 806
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)	-949 465
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)	200 656
<i>Andre avstemmingsposter</i>	
Spesifikasjon av andre avstemmingsposter	0
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>	633 476
<i>Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen</i>	0
Sum endring i avregnet med statskassen	633 476

Note 6B Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2024	31.12.2024	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Immaterielle eiendeler	21 083		21 083
Varige driftsmidler	80 729		80 729
<i>Sum</i>	<i>101 812</i>	<i>0</i>	<i>101 812</i>
Finansielle anleggsmidler			
<i>Sum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Omløpsmidler			
Andre fordringer	233 932	26 000	207 932
<i>Sum</i>	<i>233 932</i>	<i>26 000</i>	<i>207 932</i>
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
<i>Sum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-868 865	0	-868 865
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-248 698	-263 891	15 193
Skyldige offentlige avgifter	-103 284	0	-103 284
Avsatte feriepenger	-626 589	0	-626 589
Annen gjeld til ansatte	-314 412	0	-314 412
Avsatt pensjonspremie til SPK, arbeidsgiverandel	0	-451 529	451 529
<i>Sum</i>	<i>-2 161 849</i>	<i>-715 420</i>	<i>-1 446 429</i>
Sum	-1 826 104	-689 420	-1 136 684

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Note 7 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2024	31.12.2023
Forskuddsbetalt lønn	26 000	13 000
Andre forskuddsbetalte kostnader	0	112 000
Andre fordringer	207 932	7 981
Sum andre kortsiktige fordringer	233 932	132 981

Note 8 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2024	31.12.2023
Skyldig lønn	0	0
Annen gjeld til ansatte	160 471	238 236
Avsetning for lønnsoppgjøret 2024*	153 941	0
Påløpte kostnader	0	0
Avstemmingsdifferanser ved rapportering til statsregn	0	0
Avsatt pensjonspremie til SPK, arbeidsgiverandel	0	0
Annen kortsiktig gjeld	0	0
Sum annen kortsiktig gjeld	314 412	238 236

* På bakgrunn av at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november, har ikke virksomheten utbetalt resultatet av lønnsoppgjøret i 2024. Virksomheten har derfor gjort et estimat for lønnsavsetningen for det sentrale lønnsoppgjøret (lokale og eventuelt sentrale tillegg), jf. note 2. Avsetningen inkluderer også virksomhetens eget bidrag til lønnsforhandlinger utover det som er fremforhandlet sentralt.

www.dagligvaretilsynet.no

Besøksadresse: Porselenveien 32, 3920 Porsgrunn

Postadresse: Porselensvegen 32, 3920 Porsgrunn

Telefon: +47 400 20 444

post@dagligvaretilsynet.no

Dagligvaretilsynet

Riksrevisjonen

DAGLIGVARETILSYNET

Org. Nr.: 925775908

Riksrevisjonens beretning

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert årsregnskapsoppstillingene for Dagligvaretilsynet for regnskapsåret 1. januar - 31. desember 2024. Årsregnskapsoppstillingene består av oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, virksomhetsregnskap og noter, herunder sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 9 203 349 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet. Oppstilling av virksomhetsregnskapet viser driftsinntekter på 10 252 806 kroner og driftskostnader på 10 252 806 kroner.

Etter Riksrevisjonens mening

- oppfyller årsregnskapsoppstillingene gjeldende krav,
- gir oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2024 og kapitalposter per 31. desember 2024, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten, og
- gir oppstilling av virksomhetsregnskapet et dekkende bilde av virksomhetens resultater for 2024 og av eiendeler, gjeld og statens kapital per 31. desember 2024, i samsvar med statlige regnskapsstandarder (SRS).

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen*, *instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til lov, instruks og disse standardene er beskrevet nedenfor under Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen. Vi er uavhengige av virksomheten i samsvar med kravene i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 Code of Ethics utstedt av International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAIs etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsrapporten. Øvrig informasjon består av ledelseskommentarer (i del VI) og annen øvrig informasjon (del I–V) i årsrapporten. Riksrevisjonens konklusjon ovenfor om årsregnskapsoppstillingene dekker ikke informasjonen i øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapsoppstillingene er det vår oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige

informasjonen, årsregnskapsoppstillingene og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapsoppstillingene, eller hvorvidt den øvrige informasjonen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom den øvrige informasjonen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at den øvrige informasjonen i årsrapporten:

- er konsistent med årsregnskapsoppstillingene og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende regelverk

Ledelsens og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS). Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig intern kontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapsoppstillingene

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapsoppstillingene som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapsoppstillingene.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapsoppstillingene, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av internkontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapsoppstillingene får indikasjoner på vesentlige brudd på bevilgningsreglementet, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på bevilgningsreglementet.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapsoppstillingene, og hvorvidt årsregnskapsoppstillingene gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen. Vi informerer det overordnede departementet om funn og svakheter.

Oslo, 9. mai 2025

Etter fullmakt

Tor Digranes
ekspedisjonssjef

Lisbeth Nybøe
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt.